

Ons pedagogisch handelen peutergroep De Prins

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Sanne Jongman.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Het volgen en luisteren naar kinderen staat bij ons centraal. Dit jaar gaan we starten met een nieuw kindvolgsysteem binnen het ouderportaal. We nemen de tijd om hier mee te leren werken. Het nieuwe kindvolgsysteem helpt ons om kinderen nog beter te kunnen volgen, aan te sluiten bij hun ontwikkeling en om met ouders in gesprek te gaan.

Daarnaast professionaliseren we ons op het gebied van Taaldenken in spel. Zo brengen we meer verdieping aan in het spel van kinderen. Daarbij bieden we meer ontwikkelingsgerichte activiteiten aan en verdiepen ons in de taalstimulering.

Verder richten we ons in 2024 op het pedagogisch uitgangspunt 'We bieden brede uitdaging en plezier' door aan de slag te gaan met de inrichting van de groepsruimte en rijkere hoeken. Daarbij kijken we doelbewust naar ons spelaanbod zodat we meer aansluiten bij de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 27,9 uur per jaar. Hiernaast heeft onze coach dit jaar voor VE coaching 370 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren-aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen (keer 10 uur) dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkels. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit

kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De baby's kijken naar de schoenen, dreumesen herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken, en de peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de dreumesen en peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De baby's kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de dreumesen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, themahoek, voorleeshoek. In onze speelzaal kunnen de kinderen klimmen en glijden.
- Puk neemt actief deel aan de activiteiten met de kinderen. Hij zit in de kring, hij zit aan tafel en gaat ook mee buiten spelen.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).
- De resultaten uit het kind volgsysteem KIJK! worden besproken tijdens een kind bespreking. Deze hebben we één keer per zes weken. We overleggen dan met elkaar hoe we ons aanbod zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij het welbevinden, het ontwikkelingsniveau en belangstelling van een kind zodat we het kind zo goed mogelijk ondersteunen en stimuleren in zijn ontwikkeling. We bepalen nieuwe doelen voor individuele kinderen. Dagelijks passen we het dagritme en de activiteiten aan de individuele doelen aan en leggen dit vast in het dagritmeformulier.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We begroeten de kinderen in de kring met hun eigen foto.
- Als een kind huilt, troosten we het kind. We nemen het kind op schoot.
- We werken regelmatig in kleine groepjes, zodat kinderen makkelijker zichzelf durven te laten zien. We merken dat dit voor sommige kinderen heel belangrijk is, omdat het voor hen nog spannend is om in de grote kring te praten.
- Om kinderen goed te kunnen volgen in hun ontwikkeling, werken wij met KIJK! Dit is een observatiesysteem dat de groei van de kinderen op de diverse ontwikkelingsgebieden in beeld brengt.
- We nemen de informatie van de ouders mee in het kijken naar het kind en houden, waar mogelijk, rekening met zijn behoeften.
- We sluiten aan bij het spel van de kinderen.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- We observeren hoe de kinderen reageren op het dagritme. Waar beleeft het kind plezier aan, wat vindt het nog spannend, waar heeft het hulp bij nodig, wat kan het zelfstandig?
- We gaan tijdens de inloop van de groep bij het kind zitten en maken contact door middels van een gesprekje of sluiten bijvoorbeeld aan bij het spel.
- De kringactiviteit wordt aangepast aan het thema met ruimte voor inbreng van de kinderen.
- Als kinderen niet buiten durven te spelen omdat het daar druk is, hoeft het kind niet persé naar buiten. We vinden wel belangrijk, aangezien kinderen daar andere ervaringen opdoen dan binnen. We bedenken een stappenplan waardoor het buitenspelen voor dit kind makkelijker en veiliger wordt. Bijvoorbeeld door eerst door het raam naar de andere kinderen te kijken, samen naar buiten te gaan en samen te spelen of door het kind buiten te koppelen aan een vriendje.
- Veel peuters helpen graag met dagelijkse (huishoudelijke) taken, zoals bijvoorbeeld de afwas. Daarom ligt in de huishoek echt huishoudelijk materiaal zoals bijvoorbeeld een afwasborstel.
- Als we zien dat de kinderen erg energiek zijn (schreeuwen, rennen, dan zorgen we dat de kring niet te lang duurt en gaan we met de peuters die beweging nodig hebben even buitenspelen of naar de gymzaal.
- Van alle (VE) kinderen schrijven we wekelijks iets in het digitale kinddagboek. Hierin houden we bij welke stappen het kind maakt in zijn ontwikkeling en hoe zijn sociaal-emotionele ontwikkeling verloopt.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We leren kinderen zelf oplossingen te bedenken voor ‘problemen’ als: Waar hoort dit puzzelstukje? Ik wil met de boerderij spelen! Hoe krijg ik mijn beker open? In plaats van het probleem op te lossen, stimuleren we het kind een eigen oplossing te zoeken, Indien nodig helpen we hierbij.
- Als wij bijvoorbeeld met een bepaald thema bezig zijn en we merken dat het kind met heel andere zaken bezig is, dan laten we het thema even los en proberen we met activiteiten aan te sluiten bij de belangstelling van de kinderen op dat moment.
- Als kinderen zelf hun spel kiezen en dit verder uitbouwen, is het niet nodig dat de pedagogisch medewerker zich hiermee bemoeit. De pedagogisch medewerker zal vooral observeren en aansluiten bij het spel van de kinderen en af en toe een nieuwe impuls aan het spel geven. Soms nodigen de pedagogisch medewerker uit om mee te spelen of te helpen. Hier wordt over het algemeen op in gegaan door even samen te spelen en ze verder op weg te helpen.
- De materialen die de kinderen mogen gebruiken staan op kindhoogte.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We werken aan de hand van Puk thema's. Deze sluiten aan bij de belevingswereld van jonge kinderen. Bijvoorbeeld: Wat heb ik aan vandaag? (kleding), Hatsjoe (ziek zijn, doktersbezoek) en Reuzen en kabouters (groot en klein). Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving en de ervaring van de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, de materialen die in deze periode worden gebruikt en de inrichting van (sommige) hoeken, hangen zoveel mogelijk samen met dit thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan, kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer ontdekkingsmogelijkheden om de woordenschat van de kinderen uit te breiden. Voor het hele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende dat jaar aan de orde komen.
- We doen iedere dag een activiteit die bij het thema hoort. De meeste activiteiten bieden we in de kleine groep aan. Zo kunnen we beter aansluiten bij het niveau en de ontwikkelingsdoelen van de kinderen. We kunnen ook beter inspelen op wat kinderen zelf inbrengen, zodat de kans groter is dat kinderen actief deelnemen aan het spel. Hierdoor zijn de kinderen meer betrokken.
- De activiteiten die we aanbieden, richten we op verschillende groepen: op de groep, op alle kinderen van de peutergroep die aan de activiteit mee willen doen of op een groepje kinderen van een bepaald ontwikkelingsniveau. Op deze manier ontstaat een divers aanbod.
- Niet alleen tijdens de activiteiten, maar ook tussendoor besteden we aandacht aan de doelwoorden van het thema. Bijvoorbeeld tijdens de kring, het fruit eten en het buitenspelen.
- We hebben de ruimte(s) ingericht met gezellige en uitdagende speelhoeken waar kinderen ongestoord met een groepje of individueel kunnen spelen. De inrichting van de ruimte wordt aangepast aan het thema.
- De activiteiten die worden aangeboden, de materialen die in deze periode worden gebruikt en de inrichting van de hoeken hangen zoveel mogelijk samen met het thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper op een thema in te gaan. Kinderen doen hierdoor meer ervaringen op en er zijn meer ontdekkingsmogelijkheden.
- De hoeken zijn zo ingedeeld dat de kinderen voldoende uitdaging ervaren. Wij stimuleren kinderen hun grenzen op te zoeken, door ze bijvoorbeeld een moeilijker werkje aan te bieden of met knutselen nieuw materiaal aan te bieden.
- We richten de groepsruimtes zo in, dat er aparte hoeken ontstaan. Hierdoor krijgen kinderen de kans ongestoord te spelen. Zo hebben we een huishoek, een plek waar kinderen kunnen bouwen en een knutselhoek. Aan tafel kunnen kinderen puzzelen en

ook spelen. Waar mogelijk passen we de materialen in de hoeken aan het thema aan.

- Waar nodig zal de pedagogisch medewerker een kind of een groepje kinderen uitnodigen om met iets te spelen. We bieden materialen aan door ze op tafel te leggen, erbij te gaan zitten en ze eventueel uit te nodigen mee te doen.
- We moedigen kinderen aan met verschillende materialen aan de slag te gaan, door te praten over de materialen en er vragen over te stellen. We dagen het kind ook uit iets nieuws te proberen of het op een andere manier te doen ('Als je het nu eens zo probeert...?'). Wij stimuleren hierbij de ontwikkeling, waarbij het doel minder belangrijk is dan het proces. Het is dus niet belangrijk dat die paddenstoel mooi wordt, maar vooral dat het kind plezier heeft en kan ontdekken wat je met een kwastje kan, dat papier kan ook scheuren, e.d.
- Ook in onze buitenruimte proberen we verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod te laten komen. Net zoals in de binnenruimte hebben we hier verschillende activiteitenplekken. Voor de kinderen is er een zandbak en zijn er materialen die buiten gebruikt worden, zoals speelgoed voor in de zandbak, fietsjes, auto's en ballen. We hebben een gedeelte dat betegeld is waar bijv. goed gefietst kan worden en we hebben een tuingedeelte met gras en beplanting.
- Voor een aantal geselecteerde 3-jarigen is er gedurende 12 weken een extra peutergym programma.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We werken met een vaste indeling van de dag verschillende onderdelen gebeuren in een vaste volgorde, zodat de kinderen weten wat er gaat gebeuren.
- De kinderen komen 4 uur per dagdeel naar de peutergroep. Onze dag structuur is hierop aangepast voor spel en begeleide activiteiten. Tijdens het gezamenlijke fruit eten en het eten van een cracker creëren we rust en levert het ook veel gespreksmomenten met de kinderen op.
- We werken met dagritmekaarten die staan voor de dagelijkse gebeurtenissen (brengen en halen, fruit eten, spelen, opruimen, etc.). Deze dagritmekaarten hangen duidelijk zichtbaar op de groep. We vestigen er vaak de aandacht op. Zo kunnen kinderen zien wat er komen gaat.
- We splitsen regelmatig als pedagogisch medewerkers. Eén van ons doet bijvoorbeeld een Puk activiteit met een klein groepje kinderen terwijl de ander de overige kinderen begeleidt tijdens het vrij spel.
- Voor kinderen met een specifieke ontwikkelingsbehoefte werken we met een individueel plan.
- In de groep zijn vaste plaatsen waar bepaalde activiteiten plaatsvinden.
- We werken met een groepsoverzicht waarin de specifieke behoeften van een kind en de bijbehorende methode vermeld staan.
- We zingen veel liedjes. We hebben liedjes voor in de kring, bij het opruimen, handen wassen of aan tafel gaan. Doordat kinderen elke keer dezelfde liedjes horen bij de verschillende onderdelen van het dagprogramma biedt dit veel houvast en weten de kinderen wat van hen verwacht wordt.
- Bij het spelen is steeds een terugkerend gegeven dat één van de pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld een Puk activiteit met een klein groepje kinderen doet, terwijl de ander de overige kinderen begeleidt tijdens hun vrije spel.
- We maken binnen ons team regelmatig afspraken over ons pedagogisch handelen. Zo hebben we een groepsplan en voor sommige kinderen individuele handelingsplannen. Door eenduidige afspraken te maken over hoe we met elkaar omgaan is het voor de kinderen ook duidelijker wat van hen verwacht wordt. Dit biedt houvast en structuur.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- In een klein groepje gaan wij bijvoorbeeld in de knutselhoek, in de leeshoek of in de huishoek spelen of wij zijn met zijn allen of juist in een kleine groep buiten aan het spelen. De peuters leren zo van elkaar en maken positief contact.
- We doen geregeld gezamenlijke activiteiten, met de hele groep of met een groepje kinderen. We stimuleren kinderen mee te doen aan deze gezamenlijke activiteiten.
- We realiseren ons dat kinderen soms behoefte hebben alleen te spelen of naar anderen te kijken, dit is prima. We volgen het kind wel. Kinderen die echt moeite hebben met samenspelen worden door de pedagogisch medewerker geholpen. Het kan zijn dat we samen met dit kind een spelletje doen en andere kinderen uitnodigen mee te spelen, geven het goede voorbeeld, door te laten zien hoe je mee kunt gaan spelen. Soms vragen we de andere kinderen of het kind mee mag spelen.
- Kinderen spelen veel naast en met elkaar. Als kinderen langere tijd bij elkaar in de groep zitten en dus een band kunnen opbouwen, vindt er meer samenspel plaats. Grote kinderen zijn daarin het voorbeeld voor de jongere kinderen. Uit samenspel ontstaan vriendschappen. We stimuleren dit. We vertellen ouders over de vriendschap, zodat kinderen misschien ook thuis eens met elkaar kunnen spelen.
- We werken veel in kleine groepjes waarbij kinderen veel met elkaar samen kunnen spelen en oefenen in samenspel.
- We benoemen positief gedrag naar elkaar: 'Dat heb je goed gevraagd, Jij kunt goed helpen.'

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Peuters zijn in de leeftijd dat ze oog krijgen voor hun omgeving en de andere kinderen in de groep. Als een kind iets nog niet kan en dat valt op bij andere peuters, dan benoemen we dit: 'Bas is nog wat kleiner, die gaat dat nog leren'. Door dit op een positieve manier te benoemen, gaan de kinderen op een respectvolle manier naar elkaar kijken: 'Kijk, Bas kan dat al!'
- We leren kinderen 'nee' te zeggen als ze iets niet willen. 'Nee' betekent voor andere kinderen 'stop'. Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Ook leren we de kinderen om positieve dingen tegen elkaar te zeggen. Als een kindje ons vertelt dat hij een ander kindje lief vindt, suggereren we hem/haar dit zelf ook tegen dat kindje te zeggen.
- We leren dat ze voorzichtig en met respect om moeten gaan met de spullen in de groep, maar ook met materialen uit de natuur. Je breekt niet zomaar takjes af of maakt plantjes kapot. Je spreekt een kind aan op zijn/haar gedrag als hij/zij bijvoorbeeld een spinnetje doodmaakt.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- De oudercontacten vinden voornamelijk plaats tijdens een overdracht bij de start en de afsluiting van de ochtend aan de poort van onze buitenruimte. Wanneer ouders of pedagogisch medewerkers elkaar graag op een ander moment te woord willen staan, bijvoorbeeld voor een oudergesprek naar aanleiding van de Kijk!-registratie, maken we een telefonische afspraak.
- Per thema worden de ouders op de hoogte gehouden doormiddel van het Ouderportaal, hierin kunnen ouders zien wat we op de peutergroep doen, bijvoorbeeld welke liedjes we zingen. Ouders krijgen zo ideeën, voorbeelden en materialen om samen met hun kind thuis te doen.
- Ouders krijgen via het Ouderportaal foto's regelmatig van hun kind toegestuurd.
- We proberen de communicatie met ouders die geen Nederlands spreken zo gemakkelijk mogelijk te maken. Dit doen we door middel van het maken van korte zinnen, door gemakkelijke woorden te gebruiken, door veel te herhalen en door te vragen of ze het begrepen hebben.
- Na iedere KIJK-registratie vindt er een oudergesprek plaats waarin we samen kijken naar de ontwikkeling die jouw kind doorgemaakt heeft. We hopen op deze manier dat de ouders thuis ook aandacht besteden aan waar het kind bij ons mee bezig is.
- We willen graag laagdrempelig zijn voor onze ouders. Wanneer we ons zorgen maken om een kind, of wanneer een ouder graag dieper in wilt gaan op de ontwikkeling van het kind, maken we een extra afspraak zodat we rustig en ongestoord in gesprek kunnen gaan.
- Een aantal thema's op de peutergroepen lopen gelijk met de thema's in de kleuterklassen. Dit zorgt voor herkenbaarheid wanneer we met een aantal (oudste) peuters naar de kleuters toe gaan om hen een indruk te geven van de basisschool. Bij het thema 'Wat heb jij aan vandaag?' (peutergroep) en 'Winkel' (kleuterklas) was er bijvoorbeeld zowel op de peutergroep als in de kleuterklas een hoek omgetoverd tot schoenenwinkel.

VE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind bij de peutergroep of op het kinderdagverblijf mee bezig is.

Voorbeelden

- Tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en

kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.

- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het Ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Ouders worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de start of de afsluiting van een thema. Zo krijgen ouders een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich daar gedraagt.
- Bij elk thema krijgen ouders een thema-thuisboekje met een korte beschrijving van het thema en activiteiten. Ook staan er ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die ouders thuis met hun kind kunnen doen.
- Na iedere KIJK registratie of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
- We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht (plus) plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).

VE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VE-basisscholen VE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te realiseren.

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit 'Alle kinderen in beeld'. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- We werken samen met de basisschool in één digitaal kind volgsysteem KIJK! 0-7 jaar, waardoor voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 7 jaar in beeld wordt gebracht.
- We werken met een gezamenlijk VE-actieplan van peutergroep en basisschool.
- We hebben een gezamenlijk ouderbeleidsplan. Waar mogelijk stemmen we onze ouderactiviteiten of elkaar af en/of organiseren we gezamenlijke activiteiten.
- Een aantal keren per jaar werken we aan een gezamenlijk thema en hebben we gezamenlijke activiteiten voor peuters en kleuters.
- We volgen gezamenlijke scholingstrajecten van leerkrachten en pedagogisch medewerkers, bijvoorbeeld VE-gericht werken.
- We hebben een gezamenlijke Bibliotheek op School.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Een kind staat bovenop een klimtoestel en kijkt een beetje angstig. We geven een paar kleine aanwijzingen hoe het kind eraf kan springen en pakken bijv. één hand vast, zodat het kind zich veilig voelt. Zo ontdekt het kind hoe het iets moeilijks en spannends zelf kan doen en leert zijn/haar eigen grenzen kennen.
- Als kinderen in de buitenruimte spelen, is er altijd toezicht. Er is altijd kans op ongelukken, maar er zijn duidelijk afspraken gemaakt over wat wel en niet kan/mag.
- Vierogenprincipe: dit principe is wettelijk verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. In onze peutergroep realiseren wij dit op de volgende manier: We zorgen ervoor dat pedagogisch medewerkers altijd gezien of gehoord kunnen worden, doordat er in één ruimte naast elkaar op de groep wordt samengewerkt (vaak twee pedagogisch medewerkers en mogelijk een stagiaire). Er is veel glas en daardoor worden doorkijkjes gecreëerd naar de gang, de buitenruimte, het kinderdagverblijf etc. De deur naar de groepsruimte zit niet op slot; een ieder heeft vrije toegang tot de groepsruimte. De uitwerking van het vierogenprincipe en de maatregelen die wij hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.
- Achterwacht: in situaties dat er bij de peutergroep heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Tijdens de dagdelen dat iemand alleen is dan wordt de achterwachtfunctie voorzien door pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijf De Prins of bso De Prins, die zich in hetzelfde gebouw bevinden.